
РОЗВИТОК ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО РИНКУ

УДК 336.7-026.564

doi: 10.15330/apred.1.15.95-105

Пилипів Н.І.¹, П'ятничук І.Д.², Боришкевич І.І.³

КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ ЯК ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВ

¹ ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра теоретичної і прикладної економіки,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76000, Україна,
тел.: 0673444155,
e-mail: npylypiv@gmail.com

² ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра управління та бізнес-адміністрування,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76000, Україна,
тел.: 0993217571,
e-mail: irynary@gmail.com

³ ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра управління та бізнес-адміністрування,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76000, Україна,
тел: 0958678411,
e-mail: ira.boryshkevych@gmail.com

Анотація. У статті досліджено концептуальні основи аналітики у банківській сфері, що сприяє зміцненню фінансової стійкості установ у сучасному мінливому та динамічному бізнес-середовищі. Здійснено оцінку вітчизняного банківського сектору. Виявлено, що у 2018 р. політична ситуація в країні не мала значного впливу на роботу банківського сектору: депозити населення та бізнесу не знизилися, банки залишаються ліквідними та безперебійно здійснюють усі платежі. Це свідчить про відновлення довіри клієнтів до банківської системи.

Визначено переваги використання банками аналітики у процесі здійснення своєї діяльності. Виявлено п'ять областей, в яких банки можуть підвищити прибутковість та зміцнити свою фінансову стійкість за умов використання бізнес-аналітики. Встановлено, що аналіз фокусується на розумінні того, що сталося, в той час як бізнес-аналітика концентрується на тому, чому це сталося, а також на тому, що буде далі. Бізнес-аналітика розпізнає закономірності в даних і на основі цих даних допомагає прогнозувати майбутнє.

Вивчено зарубіжну літературу щодо трактування терміну “аналітика”. За результатами проведеного дослідження сформовано авторське бачення термінів “аналітика” та “бізнес-аналітика”, що дасть змогу застосувати емпіричний підхід у проведенні наступних наукових досліджень з метою вирішення окресленої проблематики.

Досліджено, що в Україні в банківській та інших сферах вже існують вакансії аналітика (бізнес-аналітика), до якого ставляться наступні вимоги: навички роботи з програмним забезпеченням; вміння застосовувати аналіз, моделювання та здійснювати налаштування бізнес-процесів, опис і тестування бізнес-процесів; розгляд звернень користувачів та надання консультацій, формування звітів/претензій на періодичній основі або за запитом, і звичайно володіння англійською мовою.

Ключові слова: аналітика, банківська сфера, банки, фінансова стійкість, зарубіжний досвід.

Pylypiv N.I., Piatnychuk I.D., Boryshkevych I.I.
**CONCEPTUAL ASPECTS OF BUSINESS ANALYTICS AS A BASIS OF
BANKS FINANCIAL STABILITY**

¹ Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Theoretical and Applied Economics,
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,
76000, Ukraine,
tel.: 0673444155,
e-mail: npylypiv@gmail.com

² Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Management and Business
Administration,
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,
76000, Ukraine,
tel.: 0993217571,
Email: irynapy@gmail.com

³ Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Management and Business
Administration,
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,
76000, Ukraine,
tel.: 0958678411,
e-mail: ira.boryshkevych@gmail.com

Abstract. The article explores the conceptual foundations of banking analytics, which helps to strengthen the financial sustainability of institutions in today's changing and dynamic business environment. The domestic banking sector has been assessed. It was revealed that in 2018 the political situation in the country had no significant impact on the banking sector: deposits from households and businesses have not decreased, banks remain liquid and make all payments without interruption. This indicates a restoration of customer confidence in the banking system.

The advantages of using analysts in the process of carrying out their activity are determined. Five areas have been identified in which banks can increase profitability and strengthen their financial sustainability by using business intelligence. It is found that the analysis focuses on understanding what happened, while business analytics focuses on why it happened and what will happen next. Business analytics recognizes patterns in the data, and based on this data helps predict the future.

Foreign literature has been studied on the interpretation of the term “analytics”. According to the results of the research, the author's vision of the terms “analytics” and “business analytics” has been formed, which will allow us to apply an empirical approach in carrying out the following scientific researches in order to solve the outlined problems.

It has been researched that in Ukraine in banking and other spheres there are already vacancies of analyst (business analyst), to which the following requirements apply: skills in working with software; ability to apply analysis, modeling and to adjust business processes, describe and test business processes; consideration of user requests and advice, reporting periodically or on request, and of course English.

Keywords: analysts, banking, banks, financial stability, foreign experience.

Вступ. Все частіше дані розглядаються як цінний актив для банківських менеджерів, які прагнуть успішно орієнтуватися в сучасному мінливому середовищі. Переконані, що бізнес-аналітика повинна бути частиною кожної установи, яка охоплює сфери від роботи з клієнтами та ризиками до фінансування, управління персоналом та ланцюгом постачання. Не менш важливо зазначити, що бізнес-аналітика є найпотужнішим інструментом тільки тоді, коли вона не здійснюється як серія взаємно незалежних програм, а навпаки.

Вивчення питань використання бізнес-аналітики в банківській сфері присвятили свої праці такі фахівці, як: A. Garg, D. Grande, G. Miranda, C. Sporleder, E. Windhagen [1], J. Castaño [2], K. Lubowicka [3; 4], A. Vadlakonda [5], S. Pramanick [6], K. Wooten [7] та ін. Також такі всесвітньовідомі організації, як McKinsey & Company, IBM Institute, Deloitte, Everest Global та ін. [1; 8; 9; 10], проводили власні дослідження у вищезазначеному питанні. Публікації стосувалися визначення сутності бізнес-аналітики в банківській сфері, особливостей її застосування, були виокремлені проблемні ділянки та переваги використання бізнес-аналітики, а також використання великих даних у банківських послугах.

Слід визнати, що у вітчизняній науковій та спеціальній економічній літературі практично не опрацьованими залишаються питання використання бізнес-аналітики в банківській сфері, яка сприяє зміцненню фінансової стійкості банків та відповідності вітчизняного банківського сектору світовій банківській системі, тому вивчення зарубіжного досвіду набуває особливої актуальності.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження концептуальних основ бізнес-аналітики у банківській сфері, що сприяє зміцненню фінансової стійкості установ у сучасному мінливому та динамічному бізнес-середовищі.

Результати дослідження. Перш ніж досліджувати питання бізнес-аналітики як основи фінансової стійкості банків, необхідно здійснити оцінку вітчизняного фінансового сектору. У Звіті про фінансову стабільність, Національний банк України зазначає, що у другому півріччі 2018 р. банківський сектор працював без суттєвих внутрішніх чи зовнішніх шоків – банки жваво залучали фондування та кредитували. Запровадження воєнного стану в десяти областях України не мало значного впливу на роботу банківського сектору: депозити населення та бізнесу не знизилися, банки залишаються ліквідними та безперервно здійснюють усі платежі. Це свідчить про відновлення довіри клієнтів до банківської системи [11].

Слід відмітити, що у фондуванні банків України домінують кошти населення та бізнесу, які є вкрай короткими. У стабільних умовах, коли обсяг коштів зростає, фінансові установи можуть використовувати короткострокове фондування, щоб видавати довгострокові кредити. Проте воно вкрай чутливе до стресових ситуацій, тому створює чималі ризики. Оскільки в Україні бракує довгострокового фондування, банки будуть змушені ще певний час покладатися на відносно короткострокові кошти населення та бізнесу.

Щоб знизити ризики ліквідності, у грудні НБУ запровадив новий норматив ліквідності LCR. Він спонукає фінансові установи формувати у структурі балансу достатньо високоякісні ліквідні активи (ВЛА), щоб мати змогу покрити відтік коштів у

стресовий період. Із 2020 року з'явиться норматив NSFR. Він заохочуватиме банки залучати фондування на довший термін. Проте уже зараз ключовим завданням банків в управлінні ліквідністю має стати збільшення стимулів для клієнтів залишали кошти на строкових депозитах і на більший термін [11].

У структурі зобов'язань банків незмінно домінують короткострокові: 62% мають залишковий строк погашення до 1 місяця. Для зобов'язань у гривні цей показник ще вищий і складає три чверті. Структура зобов'язань відрізняється від розрізу активів, з яких 64%, зокрема 67% із гривневих, мають залишковий термін понад 1 місяць (рис. 1).

Банківський сектор покладається на короткострокове фондування, але кредитує на значно довші терміни. Від початку кризи 2014–2016 років строкова структура пасивів банківського сектору погіршувалася. Постійно зростала частка поточних рахунків у коштах населення в банках.

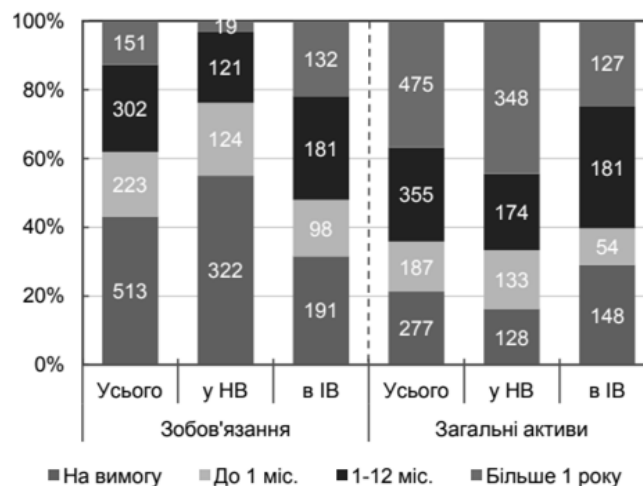

Рис. 1. Структура загальних активів та зобов'язань банків за терміном до погашення на 01.11.2018 р.

Fig. 1. Structure of total assets and liabilities of banks by maturity date 01.11.2018
Джерело: [11].

На сьогодні залишки на поточних рахунках забезпечують основну частину приросту коштів населення в банках, особливо на тих, на які надходять заробітні плати та соціальні виплати. У періоди стабільності банки можуть покладатися на таке фондування, але в кризових ситуаціях така його структура вкрай ризикова: вплив коштів з поточних рахунків може відбутися майже миттєво [11].

Банки не можуть переорієнтуватися на довгострокове фондування в стислі терміни, бо на сьогодні його бракує в Україні. Щоб короткостроковість фондування не призвела до кризи ліквідності, у грудні НБУ запровадив новий норматив ліквідності LCR15. Це спонукає банки тримати на балансі достатньо ВЛА, щоб мати змогу покрити вплив коштів клієнтів у стресові періоди. Норматив установлено для всіх валют разом, а також для групи іноземних валют. На мінімальне значення нормативу становить 80%, проте протягом року воно поетапно збільшиться до 100%.

У недержавному банківському секторі 25% зобов'язань забезпечено ВЛА, які банки можуть використати на покриття впливів коштів клієнтів (рис. 2). Це значно вище, ніж на початку кризи у 2014 році, коли це співвідношення було в межах 10–15%. У структурі ВЛА (без урахування банків державного сектору) переважають кошти на коррахунках в іноземних банках інвестиційного класу 34%, частка ОВДП становить 25%, депозитних сертифікатів – 20%, готівки – 17% [11].

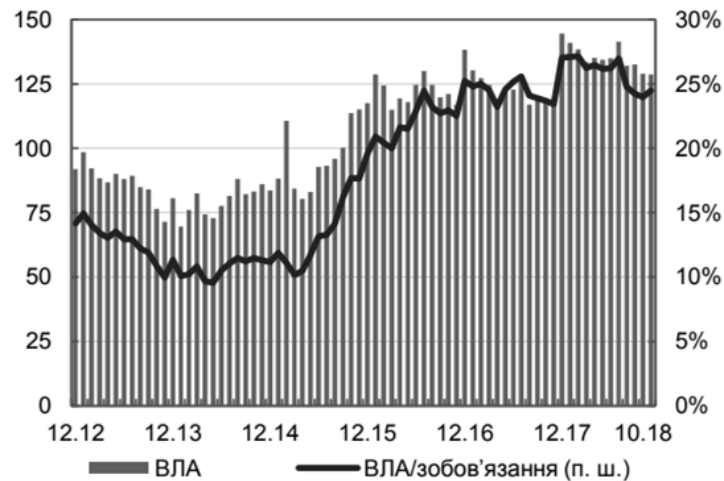

Рис. 2. Високоліквідні активи* в недержавних банках, млрд. грн.

Fig.2. Highly liquid assets * in non-state banks, UAH billion

Примітка: * включають ОВДП, депозитні сертифікати, готівкові кошти, коррахунки у НБУ за винятком обов'язкових резервів та коррахунки в іноземних банках з інвестиційних рейтингом

Джерело: [11].

Результати оцінювання стійкості банківського сектору підтвердили достатню капіталізацію банків в умовах базового макроекономічного сценарію. Водночас фінансові установи повинні нарощувати капітал, щоб мати запас міцності на випадок кризи. У 2018 році стрес-тестування найбільших банків виявило, що близько половини аналізованих фінансових установ може потребувати додаткового капіталу в умовах глибокої кризи. Фінансові установи без достатнього запасу міцності на випадок кризи повинні фундаментально реструктурувати свої баланси та переглянути бізнес-моделі [11].

У процесі дослідження питання використання бізнес-аналітики в банківській сфері, вважаємо за необхідне визначити сутність цього терміну. Як уже вище зазначалося, у вітчизняній науковій літературі визначення терміну бізнес-аналітики (або просто аналітика) та її використання, відсутнє. Це зумовлене тим, що вказаний термін має іншомовне походження, тому й трактування цього терміну потрібно шукати у зарубіжній літературі.

У результаті проведеного дослідження визначено, що трактування цього терміну наведено в Кембріджському словнику: “аналітика – це: 1) процес, в якому комп'ютер вивчає інформацію за допомогою математичних методів, щоб знайти корисні шаблони; 2) інформація, отримана в результаті цього процесу” [12]. Тобто у словнику визначено, що аналітика є як процесом вивчення інформації, так і інформацією, яка отримана у процесі опрацювання даних за допомогою спеціальних технологій.

В електронній енциклопедії “Вікіпедія” англійської версії визначається, що: “аналітика – це виявлення, інтерпретація та передача значущих шаблонів у дані та застосування цих шаблонів (моделей) для ефективного прийняття рішень. Іншими словами, аналітику можна розуміти як сполучну тканину між даними та ефективним прийняттям рішень в установі. Особливо цінним це є там, де багато записано інформації. Аналітика спирається на одночасне застосування статистики, комп'ютерного програмування та дослідження операцій для кількісної оцінки продуктивності” [13].

У той час в українській версії “Вікіпедія” трактується, що “аналітика – це основа інтелектуальної, логіко-мисленнєвої діяльності, спрямованої на рішення

практичних завдань. У її основі лежить не стільки принцип констатації фактів, скільки принцип “випередження подій”, що дозволяє організації або індивідові прогнозувати майбутній стан об'єкту аналізу” [14]. Тобто тут не наводиться чітке визначення терміну, чи це процес, чи сукупність інструментів, чи інформація, а тільки вказано, що це «основа інтелектуальної, логіко-мисленнєвої діяльності”. Однак, попри це зроблено акцент на можливості прогнозування.

Електронний ресурс для професійного IT-огляду “Techopedia” дає подібне визначення до англійської версії “Вікіпедія”: “аналітика – це науковий процес виявлення і передачі значущих моделей, які можна знайти в даних. Це стосується перетворення необроблених даних на знання для прийняття кращих рішень. Аналітика спирається на застосування статистичних даних, комп'ютерного програмування та досліджень операцій з метою кількісного визначення та отримання інформації про значення даних. Це особливо корисно коли є записано багато даних або інформації” [15]. Тобто акцентується увага на процесі пошуку взаємозв'язків та закономірностей між даними з метою їх перетворення на корисну інформацію, яка буде використовуватися як знання, твердження, моделі поведінок.

Вивчення вітчизняної літератури дало змогу виявити, що в українській Економічній енциклопедії не дається трактування терміну “аналітика” чи “бізнес-аналітика”, натомість наведено наступне: “аналітик – це спеціаліст, працівник фірми, банку, який володіє методикою економічного аналізу і здійснює такий аналіз” [16, с. 46]. Слід відмітити, що це визначення дещо застаріле, оскільки не враховує змін у сучасних інформаційних технологіях, оскільки володіння методами аналізу не достатньо для опрацювання великого масиву даних та не розкриває всієї специфіки діяльності аналітиків у сучасному динамічному бізнес-середовищі.

Доцільно також відзначити, що в Україні в банківській та інших сферах вже існують вакансії аналітика чи бізнес-аналітика, до якого ставляться наступні вимоги: навик роботи з програмним забезпеченням; вміння застосовувати аналіз, моделювання та здійснювати налаштування бізнес-процесів, опис і тестування бізнес-процесів; розгляд звернень користувачів та надання консультацій, формування звітів/претензій на періодичній основі або за запитом, і звичайно володіння англійською мовою.

Таким чином, у результаті проведеного дослідження виявлено необхідність формування трактування термінів “аналітика” та “бізнес-аналітика” в межах вітчизняного наукового середовища та практичної діяльності. Тому сформовано наступне авторське бачення: бізнес-аналітика – це процес виявлення, обробки, інтерпретації даних, виявлення закономірностей та формування моделей (шаблонів) з подальшою передачею їх в умовах застосування спеціальних інформаційних технологій з метою прийняття ефективних рішень; аналітика – це інформація, отримана в результаті здійснення аналітичних операцій за допомогою спеціальних інформаційних технологій, яка буде використовуватися як знання, твердження, моделі поведінок для прийняття науково обґрунтованих рішень.

Важливість бізнес-аналітики як основи фінансової стійкості банку є беззаперечною. Вона використовується для вивчення та розуміння історичних закономірностей, а також для прогнозування та поліпшення майбутньої ділової практики.

Доведено, що бізнес-аналітика є невід'ємною частиною успіху будь-якої установи, отже, зараз поширена потреба в експертах з аналітики. Наприклад, менеджер колл-центру аналізує дані про ефективність своєї команди для оптимізації ресурсів. Менеджери з персоналу використовують дані про працівників для прогнозування. Маркетологи використовують дані про рентабельність інвестицій у сфері продажів і маркетингу, щоб визначити оптимальний розподіл свого маркетингового бюджету [17].

В останні роки бізнес-аналітика і технології для її виконання змінилися, що в свою чергу змінило багато галузей. Іноді відмінність між аналізом і бізнес-аналітикою може бути розмитою. Аналіз фокусується на розумінні того, що сталося, в той час як бізнес-аналітика концентрується на тому, чому це сталося, а також на тому, що буде далі. Бізнес-аналітика розпізнає закономірності в даних і на основі цих даних допомагає прогнозувати майбутнє [7].

Відсутність і обмежений доступ до загальнобанківських даних, а також тривалий характер здійснення традиційного аналізу, можуть знизити здатність менеджерів приймати обґрунтовані та своєчасні рішення. Банківське середовище часто змінюється, і нові нормативно-правові акти постійно впливають на це мінливе і динамічне середовище. Технології вже допомогли орієнтуватися в багатьох трудомістких і неспокійних областях банківської сфери. Проте, малі банки і кредитні спілки тільки починають спроби впровадження бізнес-аналітики, щоб допомогти поліпшити якість обслуговування клієнтів, визначити нові можливості крос-продажів і потреби на основі, зниження ризиків та стратегії розвитку установи [7].

Таким чином, проведе дослідження дало змогу визначено переваги використання банками бізнес-аналітики у процесі здійснення своєї діяльності (рис. 3).

1. Краще розуміння клієнтів дасть змогу покращити пропозицію банківських продуктів. Бізнес-аналітика є важливим інструментом для сегментування аудиторії і клієнтської бази, незалежно від того, чи пріоритетом установи є крос-продажі, залучення клієнтів або утримування клієнтів. Бізнес-аналітика збирає дані про клієнтів і дає всебічну, цілісну картину кожного клієнта. Кредитори зможуть швидко визначити, які сегменти найбільше підходять для орієнтування на різні продукти і послуги, покращуючи відносини банку зі своїми клієнтами і, в кінцевому підсумку, збільшувати доходи [7].

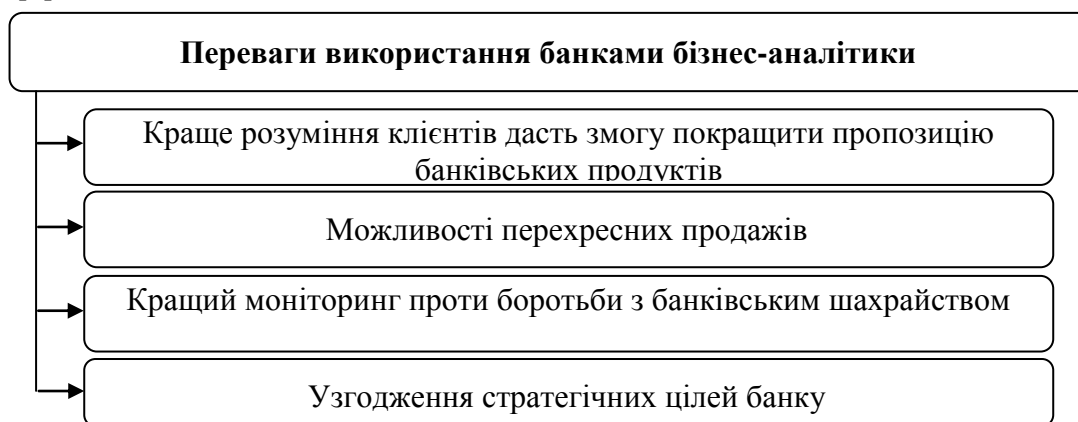

Рис. 3. Переваги використання банками бізнес-аналітики у процесі здійснення своєї діяльності

Fig. 3. Advantages of using business intelligence by banks in the process of conducting their business

Джерело: складено на основі [7].

2. Можливості перехресних продажів. Ресторани з'ясували, що, запитуючи клієнтів, чи хочуть вони додати додатковий пункт меню або об'єднати пункти меню за нижчою ціною – вони з більшою ймовірністю збільшать продажі. Наприклад, Amazon (один із перших інтернет-сервісів, орієнтованих на продаж реальних товарів масового вжитку, а також найбільша у світі за обігом компанія) має розділ "клієнти, які купили цей товар, також купили". Крос-продажі цієї компанії збільшили її доходи на 35 %.

Для перехресних продажів важливо знати, які продукти і послуги добре поєднуються один з одним. Збираючи інформацію про послуги, банки можуть визначити, на чому сфокусувати свої маркетингові зусилля і які сегменти орієнтувати на ці маркетингові кампанії. Бізнес-аналітика дозволяє установі бути більш цілеспрямованою щодо маркетингу і, отже, бути більш ефективною [7].

3. Кращий моніторинг проти боротьби з банківським шахрайством. Клієнти дуже лояльні до своїх банків і довіряють своїм установам, тому захист інформації клієнтів має вирішальне значення для банківських установ. Щоб уникнути втрати клієнтів, а також фінансових наслідків, виявлення і запобігання шахрайству є важливим фактором для будь-якого банку. У цілому більшість випадків шахрайства можна поділити на дві категорії: шахрайство з картками, наприклад крадіжка особистих даних, і шахрайство з депозитами, наприклад шахрайство з чеками. Ці шахрайства мають низьку цінність і мають великий обсяг. Таким чином, вони представляють відмінну можливість для аналітиків виявляти закономірності і рекомендувати превентивні дії. Методи, які використовуються для визначення шахрайства, вимагають розпізнавання закономірностей людей, місць, систем і подій. Впровадження бізнес-аналітики може допомогти автоматизувати ці висновки, що значно підвищить швидкість і ефективність моніторингу шахрайства [7].

4. Узгодження стратегічних цілей банку. За своєю суттю бізнес-аналітика робить дані легкими для читання та інформативними. Банківські установи обслуговують безліч різних клієнтів, в різних місцях, з різними потребами. Отримання більш цілісного уявлення про те, хто є клієнтами, не тільки дозволить установі більш точно орієнтуватися на продукти і послуги, але також може допомогти визначити загальну бізнес-стратегію установи. У звіті Forbes “Виникнення нової маркетингової організації” було відзначено, що керований даними маркетинг повинен бути наслідком зусиль всієї установи. Як і при впровадженні будь-якої нової технології, використання бізнес-аналітики не так ефективно, якщо вся установа не бере участі цьому. Використання бізнес-аналітики і аналітичних даних допомагає керівництву банку чітко ілюструвати свої цілі [7].

Також дослідження виявило п'ять областей, в яких банки можуть підвищити прибутковість [18]:

1. Зіставлення пріоритетів бізнес-аналітики зі стратегічним баченням. Для більш ніж половини банків бізнес-аналітика є стратегічною темою, але більшість з них намагаються пов'язати стратегію високорівневої бізнес-аналітики з цільовим вибором клієнта і встановленням пріоритетних варіантів. Банки починають використовувати передові методи бізнес-аналітики в декількох областях – продажах банківських продуктів, ризиках, інноваціях та технологіях – але для багатьох потенціал бізнес-аналітики обмежується в їх основних стратегічних діях.

2. Включення бізнес-аналітики в процес прийняття рішень і операційних процесів. Старші менеджери визнають потенційну цінність бізнес-аналітики, але вони часто не знають, як перейти від використання її в локальних питаннях до повномасштабного впливу. Деякі установи стикаються з проблемою нестачі технічного забезпечення й інженерних можливостей. Для інших проблема полягає у відсутності програми управління змінами, що сприяє впровадженню бізнес-аналітики, або наявність корпоративної культури, яка не підтримує прийняття рішень на основі аналітичних даних.

3. Розробка розширених аналітичних ресурсів і команд для масштабування. Більшість банків успішно почали окремі самостійні ініціативи в області розширеної бізнес-аналітики, але лише деякі з них перетворили їх в ефективні, масштабні операції. Більш успішні організації отримують підтримку завдяки центрам передового аналізу і розширюють свої аналітичні масштаби для прискорення впливу. Ширша аналітика розкриває можливості

перетворення і дозволяє взаємодіяти зі постачальниками, дозволяючи використовувати зовнішні можливості, ноу-хау і активи.

4. Інвестування в критично важливі аналітичні ролі. Банки розширюють свої команди аналітиків, щоб задовольнити зростаючу потребу в конкретних технічних профілях: інженери даних, фахівці з даними, фахівці з візуалізації та інженери машинного навчання. Але, на додаток банки стикаються з проблемами в створенні можливостей для “перекладачів” і стимулюванні ефективної співпраці між різними ролями. Перекладачі є важливою сполучною ланкою між бізнесом і бізнес-аналітикою. Вони допомагають фахівцям зрозуміти бізнес-проблеми і забезпечити передачу даних назад бізнес-одинацям, і тому вони повинні вільно говорити на обох мовах.

5. Включення революції користувачів. Банки мають у своєму розпорядженні великі джерела даних, придатних для багатьох випадків використання, але практика використання даних, як правило, вузька за обсягом і орієнтована на регулювання. Компанії, як правило, накладають формальні обмеження на безпеку, конфіденційність і відповідність даних, але лише деякі визначають чітке володіння даними і підтримують високоякісні дані, готові до застосування для розробки сценаріїв використання аналітики.

Впровадження нових технологій може здатися складним. Однак, для малих банків і кредитних спілок з меншими ресурсами і меншими витратами на нові технології важливо відзначити, що існує безліч способів почати з малого і при цьому отримати великі вигоди. Наприклад, системи управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM) можуть стосуватися більшості речей в цьому списку.

За останні 10 років існує безліч нових інструментів для бізнес-аналітики. Досліджено, що найбільш поширеними інструментами бізнес-аналітики є: SAS (Статистичне програмне забезпечення для аналізу); R; Python; SQL та ін. [17].

Висновки. Таким чином, у результаті проведеного дослідження визначено концептуальні основи бізнес-аналітики у банківській сфері, що сприяє зміцненню фінансової стійкості установ у сучасному мінливому та динамічному бізнес-середовищі. За результатами проведеного дослідження сформовано авторське бачення термінів “аналітика” та “бізнес-аналітика”, що дасть змогу застосувати емпіричний підхід у проведенні наступних наукових досліджень з метою вирішення окресленої проблематики. Зокрема сформовано, що бізнес-аналітика – це процес виявлення, обробки, інтерпретації даних, виявлення закономірностей та формування моделей (шаблонів) з подальшою передачею їх в умовах застосування спеціальних інформаційних технологій з метою прийняття ефективних рішень; аналітика – це інформація, отримана в результаті здійснення аналітичних операцій за допомогою спеціальних інформаційних технологій, яка буде використовуватися як знання, твердження, моделі поведінок для прийняття науково обґрунтованих рішень. Також визначено переваги використання банками бізнес-аналітики у процесі здійснення своєї діяльності, що сприятиме зміцненню фінансової стійкості банків.

1. Garg A., Grande D., Miranda G., Sporleder C. and Windhagen E. Analytics in banking: Time to realize the value. McKinsey. 2017. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/analytics-in-banking-time-to-realize-the-value> (Accessed 1 Sept. 2019).
2. Castaño J. Data Analytics, Artificial Intelligence and Big Data in Banking. OpenMind. 2018. URL: <https://www.bbvaopenmind.com/en/data-analytics-artificial-intelligence-and-big-data-in-banking/>(Accessed 1 Sept. 2019).
3. Lubowicka K. 6 Problems to Solve When Choosing Web Analytics for Financial Services And Banking. Piwik.pro. 2017. URL: <https://piwik.pro/blog/6-problems-to-solve-when-choosing-web-analytics-for-financial-services-banking/>(Accessed 1 Sept. 2019).
4. Lubowicka K. How to handle marketing data the right way in banking industry? Piwik.pro. 2017. URL: <https://piwik.pro/blog/how-to-handle-marketing-data-the-right-way-in-banking/>.(Accessed 1 Sept. 2019)

5. Vadlakonda A. Data Analytics in Banking and Financial Services. Osganalytics. 2018. URL: <https://www.osganalytics.com/industry-insights/financial-services-industry-insights/data-analytics-banking-financial-services/>(Accessed 1 Sept. 2019).
6. Pramanick S. Analytics in Banking Services. Ibmbigdatahub. 2013. URL: <https://www.ibmbigdatahub.com/blog/analytics-banking-services> (Accessed 1 Sept. 2019).
7. Wooten K. Benefits of using analytics in banking. Abrigo. 2017. URL: <https://www.sageworks.com/blog/benefits-of-analytics-big-data-in-banking/>(Accessed 1 Sept. 2019).
8. Helping business accelerate their journey to cloud and become cognitive enterprises. Ibm.com. 2019. URL: https://www-935.ibm.com/services/multimedia/Analytics_The_real_world_use_of_big_data_in_Financial_services_Mai_2013.pdf (Accessed 10 Sept. 2019).
9. Spenser P. Banking Analytics. The three-minute guide. Deloitte Global Services Limited. 2012. URL: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Deloitte-Analytics/dttl-analytics-us-ba-bankinganalytics3minguide.pdf> (Accessed 1 Sept. 2019).
10. How can banks thrive in 2030? Genpact. 2019. URL: <https://www.genpact.com/docs/default-source/resource-/analytics-in-banking> (Accessed 1 Sept. 2019).
11. Звіт про фінансову стабільність. Національний банк України, грудень 2018 р. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=83816603> (дата звернення 1.10.2019).
12. Analytics. Cambridge dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/analytics>(дата звернення 1.09.2019).
13. Analytics. Wikipedia. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Analytics> (дата звернення 1.10.2019).
14. Аналітика. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0>(дата звернення 1.10.2019).
15. Analytics. Techopedia. URL: <https://www.techopedia.com/definition/30296/analytics> (дата звернення 1.10.2019).
16. Економічна енциклопедія / Відповідальний редактор С. В. Мочерний. Київ: Видавничий центр «Академія». Т. 1, 2000. 863 с.
17. Basrur Dh. Introducing Analytics: A Comprehensive Guide For Beginners. Analytics training. 2018. URL: <https://analyticstraining.com/all-you-need-to-know-about-analytics/> (Accessed 1 Sept. 2019).
18. Naveira C.F., Jacob I., Rifai Kh., Simon P. and Windhagen E. Smarter analytics for banks. *Mckinsey*. 2018. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/smarter-analytics-for-banks> (Accessed 1 Sept. 2019).

References

1. Garg, A., Grande, D., Miranda, G., Sporleder., C. and E. Windhagen. “Analytics in banking: Time to realize the value.” *McKinsey*, www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/analytics-in-banking-time-to-realize-the-value. Accessed 1 Sept. 2019.
  2. Castaño, J. “Data Analytics, Artificial Intelligence and Big Data in Banking”. OpenMind, www.bbvaopenmind.com/en/data-analytics-artificial-intelligence-and-big-data-in-banking/. Accessed 1 Sept. 2019.
  3. Lubowicka, K. “6 Problems to Solve When Choosing Web Analytics for Financial Services And Banking.” Piwik.pro, piwik.pro/blog/6-problems-to-solve-when-choosing-web-analytics-for-financial-services-banking/. Accessed 1 Sept. 2019.
  4. Lubowicka, K. “How to handle marketing data the right way in banking industry?” Piwik.pro, piwik.pro/blog/how-to-handle-marketing-data-the-right-way-in-banking/. Accessed 1 Sept. 2019.
  5. Vadlakonda, A. “Data Analytics in Banking and Financial Services.” Osganalytics, www.osganalytics.com/industry-insights/financial-services-industry-insights/data-analytics-banking-financial-services/. Accessed 1 Sept. 2019.
  6. Pramanick, S. “Analytics in Banking Services.” Ibmbigdatahub, www.ibmbigdatahub.com/blog/analytics-banking-services. Accessed 1 Sept. 2019.
  7. Wooten, K. “Benefits of using analytics in banking.” Abrigo, www.sageworks.com/blog/benefits-of-analytics-big-data-in-banking/. Accessed 1 Sept. 2019.
  8. “Helping business accelerate their journey to cloud and become cognitive enterprises.” Ibm.com, www-935.ibm.com/services/multimedia/Analytics_The_real_world_use_of_big_data_in_Financial_services_Mai_2013.pdf. Accessed 1 Sept. 2019.
  9. Spenser, P. *Banking Analytics. The three-minute guide*, Deloitte Global Services Limited, 2012, <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Deloitte-Analytics/dttl-analytics-us-ba-bankinganalytics3minguide.pdf>. Accessed 1 Sept. 2019.
- “How can banks thrive in 2030?” Genpact, www.genpact.com/docs/default-source/resource-/analytics-in-

- [banking](#). Accessed 1 Sep. 2019.
11. Financial Stability Report. National Bank of Ukraine, December 2018, bank.gov.ua/doccatalog/document?id=83816603. Accessed 1 Oct. 2019.
  12. Analytics. Cambridge dictionary dictionary.cambridge.org/dictionary/english/analytics. Accessed 1 Oct. 2019.
  13. Analytics. Wikipedia, en.wikipedia.org/wiki/Analytics. Accessed 1 Oct. 2019.
  14. Analytics. Wikipedia, uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0. Accessed 1 Oct. 2019.
  15. Analytics. Techopedia, www.techopedia.com/definition/30296/analytics. Accessed 1 Oct. 2019.
  16. *Economic Encyclopedia*, ed.S.V. Mochernyi, Academy Publishing Center, 2000.
  17. Basrur, Dh. “Introducing Analytics: A Comprehensive Guide For Beginners.” *Analytics training*, analyticstraining.com/all-you-need-to-know-about-analytics/. Accessed 1 Sept. 2019.
  18. Naveir,a C.F., Jacob, I., Rifai, Kh., Simon, P., and E. Windhagen “Smarter analytics for banks.” *Mckinsey*, www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/smarter-analytics-for-banks. Accessed 1 Sept. 2019.

УДК 336.77.067.21

doi: 10.15330/apred.1.15.105-112

Шуплат О.М.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ НЕБАНКІВСЬКОГО МІКРОКРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра корпоративних фінансів і контролінгу,
проспект Перемоги, 54/1, м. Київ,
03680, Україна,
тел.: 050 338 89 47,
e-mail: ldovbenko@ukr.net

Анотація. Мета дослідження – визначити проблеми та обґрунтувати шляхи розвитку сектору ринку небанківського мікрокредитування в Україні.

У роботі застосовано сукупність методів наукового пізнання, серед яких методи наукової абстракції та логіко-діалектичний (у дослідженні змісту мікрокредитування); статистичний та графічний аналіз – для аналізу, порівняння і наочного відображення статистичних даних (у процесі дослідження сучасних тенденцій національного ринку мікрокредитування) та емпіричні методи досліджень.

Уточнено сутнісні характеристики мікрокредитування та визначено його роль у споживчому кредитуванні. Виокремлено основні чинники, що негативно впливають на створення дієвого та якісного ринку небанківського мікрокредитування в Україні та запропоновано державні важелі щодо збільшення привабливості, прозорості та зниження ризиків ринку небанківського мікрокредитування. В свою чергу це позитивно впливатиме на розвиток економіки країни, соціальний добробут та приватну фінансову стабільність населення.

У роботі на тему “Сучасний стан та тенденції небанківського мікрокредитування в Україні” обґрунтовано основні напрями регулювання небанківського мікрокредитування у споживчому кредитуванні суб’єктів господарювання в умовах соціально-економічної нестабільності. Це дозволить сформувати сприятливе нормативно-правове та інституційне забезпечення ринку небанківського мікрокредитування.